

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 30. april 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, onsdag den 30. april 2008.

Redegørelse for dagsorden.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 40:

Forslag til Landstingslov om tillægsbevilling for 2007.

(Landsstyremedlemmet for Finansier og Udenrigsanliggender)

(3. behandling)

Forslaget overgik efter 2. behandling den 25. april 2008 til 3. behandling i den foreliggende form. Ved afstemning blev forslaget endeligt vedtaget.

Punkt 17:

Forslag til Landstingsforordning om ændring af landstingsforordning nr. 2 af 31. maj 1999 om erhvervsuddannelser og erhvervsuddannelseskurser.

(Udvidelse af hjemmelsgrundlag for tilskud i forbindelse med kurser på erhvervsuddannelsesområdet, regler om praktikløn og præciseringer som følge af ressortændringer)

(Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser)

(3. behandling)

Forslaget overgik efter 2. behandling den 5. marts 2008 til 3. behandling i den foreliggende form. Ved 3. behandlingen fremsatte landsstyret 2 små ændringsforslag, som blev tiltrådt af landstinget. Ved afstemning blev forslaget endeligt vedtaget.

Punkt 48:

Forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om aktieselskaber, anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om anpartsselskaber og anordning om ikrafttræden for Grønland af årsregnskabsloven.

(Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser)
(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 7. marts 2008. Ved 2. behandlingen foreslå en betænkning fra Landstingets Erhvervsudvalg. I betænkningen indstiller udvalget beslutningsforslaget til vedtagelse i den til 2. behandlingen foreliggende form.

Ved afstemning blev forslaget endeligt vedtaget.

Punkt 47:

Forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om statsautoriserede og registrerede revisorer, anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om bogføring, anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende fonde.

(Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser)
(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 7. marts 2008. Ved 2. behandlingen foreslå en betænkning fra Landstingets Erhvervsudvalg. I betænkningen indstiller udvalget beslutningsforslaget til vedtagelse i den til 2. behandlingen foreliggende form.

Ved afstemning blev forslaget endeligt vedtaget.

Punkt 77:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges i samarbejde med staten at arbejde for, at råstofloven tilpasses således, at den i Grønland fastboende befolkning skal have mulighed for at indsamle smykke og ædelsten overalt i Grønland til forarbejdning og husflid så længe en udvindingstilladelse i et givent område, ikke er udstedt.

(Landstingsmedlem Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit)
(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren** bl.a., at lokalbefolkningen bør have lov til at samle sten og andet til husflids- og smykkearbejder, som skal kunne sælges lokalt og internationalt.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Kim Kielsen** bl.a., at den fastboende befolkning i Grønland efter de gældende regler i råstofloven har adgang til at foretage indsamling og brydning af mineralske råstoffer. Det gælder udnyttelse af de mineralske råstoffer, som befolkningen gennem

generationer har anvendt i husholdningen eller indsamlet med henblik på videresalg som husflid. Befolkning kan indsamle og bryde mindre værdifulde smykkesten til brug for fremstilling af husflid og lignende. De forarbejdede sten kan sælges i Grønland. Desuden kan de sælges og eksporteres til udlandet, hvis sælgeren har fået en eksporttilladelse.

Den pågældende bestemmelse omfatter kun mindre værdifulde smykkesten. Den giver derimod ikke den lokale befolkning adgang til at indsamle og bryde mere værdifulde halvædelsten eller ædelsten. Det kan man kun, hvis man har en efterforsknings- eller udnyttelsestilladelse fra Råstofdirektoratet.

Landsstyremedlemmet uddybede, at råstoflovens regler er udtryk for en balance mellem forskellige interesser. På den ene side hjemmestyrets generelle samfundsmæssige og økonomiske interesser. Det sker blandt andet ved at stille krav om, at man som udgangspunkt skal have en udnyttelsestilladelse. Dermed sikres det bl.a., at alle der ønsker at foretage råstofudnyttelse og søger om udnyttelsestilladelser behandles på samme måde og efter samme regler samt at en rimelig del af indtægterne ved råstofudnyttelsen tilfalder hjemmestyret.

På den anden side varetager råstofloven også den fastboende befolknings interesser. Det sker det ved at give fastboende personer adgang til at indsamle og bryde råstoffer på samme måde og i samme omfang som hidtil. Det kan som nævnt gøres uden en udnyttelsestilladelse. Dermed sikres det, at fastboende personer på en forholdsvis nem måde kan foretage indsamling og brydning af råstoffer. Desuden sikres det, at fastboende personer kan foretage fremstilling og salg af husflid og lignende. De kan dermed i et vist omfang opnå indtægter ved råstofudnyttelse. Kommerciel råstofudnyttelse udgør grænsen for fastboende personers indsamling og brydning af råstoffer uden nogen udnyttelsestilladelse.

Landsstyremedlemmet oplyste videre, at Grønland er på vej til at overtage hele området selv i forbindelse med indførelsen af selvstyre. I den nye grønlandske råstoflov, som skal vedtages umiddelbart efter selvstyrets forventelige indførelse den 21. juni 2009, vil der ikke blive skelnet mellem første og anden classes råstofudnyttelse. Den nye lovgivning vil fokusere på indførelsen af regler for almindelig minedrift og regler for små skala minedrift. Små skala minedrift er overalt i verden den mest almindelige måde at sikre den almindelig befolknings inddragelse i råstofhvervet.

Landsstyret kan ikke støtte, at der kort tid før råstofområdet overføres til Grønlands Selvstyre bliver igangsat en proces, der har til formål at søge ændringer i en dansk folketingslov, som allerede i 2009 skal ophæves og erstattes af en grønlandsk vedtaget råstoflov.

Et flertal blandt landstingets partier kunne ikke tilslutte sig det fremsatte forslag, men udtrykte tilslutning til landsstyrets besvarelse. Forslaget overgår til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 119:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret i samarbejde med staten pålægges at tage initiativ til at det gøres obligatorisk at benytte "kendtmand" for ikke hjemmehørende krydstogtsfartøjer, der besejler grønlandsk farvand. Ved begrebet "kendtmand" forstås en person med en navigationsuddannelse samt et indgående kendskab til sejlads i grønlandsk farvand. Denne forpligtigelse bør ligeledes udstrækkes til at gælde for ikke hjemmehørende undersøgelsesfartøjer, der besejler de grønlandske farvande med et videnskabeligt formål.

(Landstingsmedlem Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren** bl.a., at antallet af skibe, der sejler med videnskabelige formål og krydstogtskibe der ankommer til grønlandske farvande, er steget kraftigt og det forventes at antallet vil være stigende. For at undgå ulykker foreslås det, at der når skibene ankommer til grønlandske farvande, kræves at de får en lods ombord, som har godt kendskab til sejlads i grønlandske farvande.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Kim Kielsen** bl.a., at en arbejdsgruppe beskæftiger sig med muligheden for at formalisere kendtmandsordningen. Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra både grønlandske og danske myndigheder - herunder Grønlands Kommando. Arbejdsgruppen forventer at kunne overlevere sine anbefalinger i forsommeren 2008

Landsstyret forventer at rapporten vil give et solidt grundlag, hvorpå det kan vurderes om man ved lov skal indføre brug af kendtmand ved sejlads i grønlandske farvande. På den baggrund indstillede landsstyret at behandlingen af forslaget udsættes til rapporten foreligger.

Partierne udtrykte generelt tilslutning til ønsket om kendtmands-ordning for fremmede skibe i grønlandske farvande. Forslaget blev henvist til behandling i Landstingets Udvalg for Bolig og Infrastruktur forinden 2. behandlingen, som skal finde sted under Landstingets Efterårssamling 2008.

Punkt 114:

Forslag til landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at placere en kommende fisker- og fangerskole i fysisk og administrativ tilknytning til ATI-skolen i Maniitsoq sådan som en nedsat ekspertarbejdsgruppe har anbefalet.

(Landstingsmedlem Jens B. Frederiksen, Demokraterne)

(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren** bl.a., at landsstyret har besluttet, at en kommende fisker- og fangerskole bør placeres i Uummannaq, på trods af anbefalinger fra en til formålet nedsat arbejdsgruppe, som har gjort sig grundige overvejelser om uddannelsens mest hensigtsmæssige placering. Denne arbejdsgruppe har af en række årsager anbefalet en placering af skolen i Maniitsoq.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser Siverth K. Heilmann** bl.a., at landsstyret står fast i sin beslutning om at placere skolen i Uummannaq og at de af Landstingsmedlem Jens B Frederiksen omtalte forhold er indgået i landsstyrets overvejelser. Landsstyreområdet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser har i samarbejde med Uummannaq Kommune igangsat arbejdet med henblik på etablering af skolen. Landsstyret indstillede, at beslutningsforslaget ikke imødekommes.

Et flertal blandt landstingets partier kunne ikke tilslutte sig det fremsatte forslag, men udtrykte tilslutning til landsstyrets besvarelse. Forslaget overgår til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 126:

Forslag til forespørgselsdebat om kravene til en helhedsorienteret handicappolitik med henblik på at styrke handicapforsorgen, herunder undervisnings-, uddannelses- og beskæftigelsesmulighederne for handicappede.

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren** bl.a., at der er behov for en utvetydig og helhedsorienteret politik om handicappede, der skal virkeliggøres gennem en styrket handicapforsorg og forbedrede undervisnings-, uddannelses og beskæftigelsesmuligheder for handicappede.

Forslagsstilleren anmodede landsstyret om til debatten om at redegøre for landsstyrets tiltag på de nævnte områder.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Familie og Sundhed Arkalo Abelsen** bl.a., at landsstyrekoalition er indstillet på at yde en ekstra indsats for personer med handicap, der har behov for hjælp. Landstyret har siden sommeren 2007 arbejdet på en reform af handicapområdet blandt andet med udgangspunkt i en opdateret handicapredegørelse, der detaljeret beskriver de relevante forhold på handicapområdet. Der er i reformarbejdet sat særlig fokus på erhvervs muligheder og uddannelse af personer med handicap.

Det er besluttet at handicapområdet skal udlægges til kommunerne. Den tiltrængte gennemgribende reform af området er derfor blevet sat i bero, indtil udlæggelsen er gennemført. Input fra denne debat vil blive medtaget i det videre reformarbejde, når det genoptages.

Departementet for Familie og Sundhed er påbegyndt arbejdet for oprettelse og etablering af et Videns- og Rådgivningscenter for Handicappede. Centeret skal blandt andet tilbyde genoptræning, en hjælpemiddelcentral og mulighed for at personer med handicap, deres familier, støttepersoner, kommunerne og andre vil kunne modtage rådgivning om forhold vedrørende handicappede. Det er Landsstyrets håb, at dette initiativ vil hjælpe til med at få flere handicappede i beskæftigelse på tilfredsstillende vis.

Den efterfølgende debat afspejlede en generel tilslutning til en forbedret indsats for de handicappede samt til de planer, der blev beskrevet fra landsstyret side.

Punkt 69:

Forslag til forespørgselsdebat om hvilke tiltag der kan fremme uddannelsesmulighederne for de grønlandsksprogede borgere, samt hvordan det grønlandske samfund kan fremme fremmedsprogedes kundskaber i det grønlandske sprog, disse i forbindelse med målsætningen om at højne befolkningens uddannelsesniveau.

(Atassut's landstingsmedlemmer: Augusta Salling, Emilie Olsen, Kristian Jeremiassen, Thomas Kristensen, Godmand Rasmussen)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstillerne** bl.a., at borgere og grupper i befolkningen oplever, at de sproglige kundskaber på den ene eller den anden måde skaber barrierer, når det gælder mulighederne i arbejdsmarkedet samt når det gælder den enkeltes muligheder for at tage en uddannelse. Set i det lys finder forslagsstillerne det nødvendigt at få belyst omfanget af de barrierer, der har sin oprindelse i sprog.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Kultur, uddannelse, Forskning og Kirke Tommy Marø** bl.a., at der siden opstarten af den ekstraordinære uddannelsesindsats og opkvalificering af ufaglærte er der sket en forøgelse af optagelse af elever til kurser og uddannelser, der traditionelt henvender sig til udelukkende grønlandsksprogede elever eller elever med begrænsede kundskaber i fremmedsprog.

Landsstyremedlemmet anførte endvidere, at det er vigtigt, at enhver i Grønland får mulighed for undervisning i sprogene grønlandsk, dansk og engelsk, samt i grønlandsk kultur- og samfundsforståelse. Der er taget initiativ til at udforme en ny lovgivning om sproglig integration. En af intentionerne i den nye lovgivning bliver at skabe muligheder for en sproglig udvikling blandt alle børn og unge, lige fra daginstitution til de videregående uddannelser. Lovgivningen og de tilhørende aktiviteter skal medvirke til øge mulighederne for at gennemføre en kompetencegivende uddannelse for alle.

Partierne udtrykte bredt tilslutning til, at der bør tilbydes bedre sprogundervisning samt at dette ikke mindst skal ses i lyset af ønsket om et højere uddannelsesniveau.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget

Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne